

Jan Říha ČESKÉ OVOCE

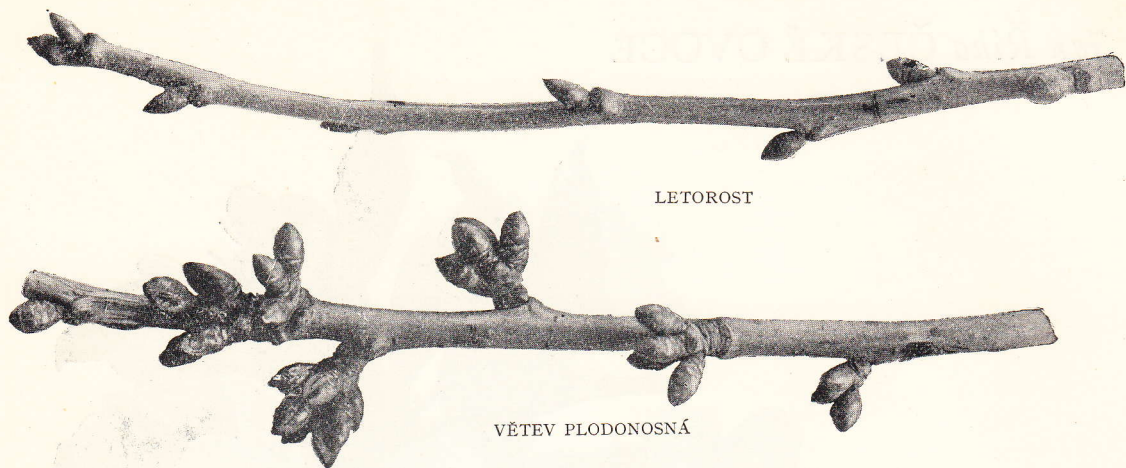
TŘEŠNĚ

Čís. 5.

KOBURSKÁ RANÁ

Koburger Maiherzkirsche – Guigne précoce de Coburg

KOBURSKÁ RANÁ

ČERNÁ SRDCOVKA

Ve větších třešňovkách jest velice hojně rozšířena sice malá, ale velmi raná černá srdcovka na nápadně dlouhých stopkách. Málokde však jest známa pod jménem, které jí náleží, a každý jmenuje ji podle libosti. Jest to „Koburská raná“. Jest odedávna známa, její původ není však dostatečně objasněn. Němečtí autoři mají za to, že pochází z Francie a že byla rozšířena závodem bratří Baumanů v Bollweileru v Elsasku. To arci neodpovídá jménu, které nese.

Zdomácněla u nás a daří se jí všude, kde se daří ostatní třešně, takže ji lze doporučiti všude, kde rané třešně nalézají dobrý odbyt. V posledních letech zatlačují ji však druhy novější, větší a zrající ještě dříve.

Pěstovati lze ji na způsob jakýkoliv, v domácích zahradách i v tvaru volnému vzrůstu ponechaného krsku. Stromy jsou otužilé, na některých místech trpí však klejotokem, jinak jsou zdravé, velice brzo začínají ploditi, plodí pak velmi často, některý rok až tak, že se stromy černají a pod tíhou plodů sklánějí až k zemi; mrzne-li v čas květu, trpí jako jiné, ač ne přece snad do té míry, poněvadž v letech 1913—14 dala dosti hojně plodů, kdežto mnohé jiné odrůdy nic.

Stromy rostou pěkně do výše a rozvětvují se za příznivých poměrů v mohutnou, vysokou a kulovitou korunu.

Letorosty narůstají dlouhé, štíhlé a slabší, jsou na způsob kůže tmavě žlutavé, na straně sluncem ožehlé jsou tak pokryté tmavší, větším dílem stříbřitou, odlupující se blanou, že barva jen sem tam skvrnitě proniká. Vyvstalé, šedé, řidce roztroušené tečky se ztrácejí v bláně.

Oka odstávají, jsou pěkně vejčitá, tupěji zakončená, mají šupiny hnědé, dílem šedě obroubené a jsou na patkách nízkých, užších, s třemi mírnými žebérky, z nichž zvláště prostřední se hluboko dolů táhne a letorost zcela mírně hranatí.

Květná poupata bývají silně vyvinuta, baňatě vejčitá, tupě zakončena, mají šupiny hnědé, jen málokteré šedě obroubené a jsou v pěkné růžice a i u spodu letorostu shluklé. (Viz obraz.)

Rašící lístky jsou přihnědlé a ochmýřené, později, když jest jejich vývoj ukončen, bývají až 145 mm dlouhé a 65 mm široké, stkvěle zelené, eliptické, také i vejčité, krátce klínovitě zakončené a mají kraj hrubě pilovitě dvojmo zubatý, zuby zakončeny jsou malinkými

hroty; jsou na řapících 35—45 mm dlouhých, zelených, na vnitřní straně zarudlých, s velkými, začervenalými žlázami hned pod čepelí listu. Příplodní bývají menší, stejného tvaru; převládá však eliptický tvar a jen řapíky mají kratší.

Obyčejně kvete velice bohatě, poupata jsou v prvním rozpuku narůžovělá a mají červenavý kalíšek. Květy jsou pěkné, as 33 mm široké a sestaveny z okrouhlých plátků. (Viz obraz.)

Přiložený barevný obraz, který byl zhotoven podle plodů zaslaných p. Maruškou z Klecan, znázorňuje dostatečně velikost i tvar plodu. Deset kusů vážilo 37—40 g. Plody zdají se vysokými, ve skutečnosti bývají však vždy o maličko širší než vyšší, přibližně 19—20 × 17 mm (vysoké, široké a silné), u stopky jsou jen o něco málo širší než k temeni, které bývá tupě zakončeno. Jedna strana bývá lehce proláklá, po druhé táhne se od stopky čára, která končí na temeni v hlubší jamce, hrubší rzivou, ze středu maličko posunutou jízvou po čnělce. Povrch plodu bývá většinou pěkně pravidelný, jen jednotlivě co nejmírněji zhrbolený.

Tenké, 45—60 mm dlouhé, zelené, od spodu mírně zarudlé, zakřivené stopky vězí v užších, hlubších jamkách a připojují se po 1—3 na kratičkou kostrbatou pastopku.

Pevná slupka se velmi leskne a bývá tmavě hnědá, konečně až černá, jemné, bledší, málo zřetelné píhy prosvítají jako sklem.

Měkká, velmi jemná dužnina jest tmavě rudá, bledšími žilkami napříč protkána a plná rudé, barvicí šťávy, chuť její libě navinule sladká a jemně kořenitá.

Poměrně velká pecka nelpí příliš k dužnině, její velikost i tvar znázorňuje černý obraz.

Nutno nechat na stromě tuto třešni tak dozrát, aby byla úplně hnědá, což se stává průměrem tak asi kolem 13. června. Trhá-li se za června, nemá své pravé, dobré chuti. Jest velmi chutná na stůl, jest oblíbena také v kuchyni. Do obchodu se hodí, poněvadž snáší dopravu beze škody, výborně.

Bláha o ní píše: Jest sice malá, ale že zraje hned po „Rychlici obecné“ (Májovce), jest dosti cenná a dobře se platí, poněvadž se dá upotřebiti do moučnicků. Strom roste polobujně a jest záhy úrodný.

V zahradách Zemského pomologického ústavu v Troji ji chovají pod jménem „Srdcovka koburská“ čís. 39.

Popisy lze nalézt: „Moravské Ovoce“ čís. 76, Májovka Koburská. „Handbuch der Obstkunde“ čís. 2, Coburger Maiherzkirsche. „Der Obstzüchter“ 1910 str. 27, Coburger Maiherzkirsche. „Pom. Monatshefte“ 1907 na str. 218 uvedena jest v seznamu nejvýnosnějších třešní, na str. 228 v seznamu odrůd, které netrpí dopravou, které nejlépe chutnají, ale také, které v dešti pukají.

Dále se jí přidávají jména: Cerise de Mai de Cobourg, Coburger Frühe Schwarze Herzkirsche, Early purple Guigne, Frühe Schwarze Knorpelkirsche, Guigne-noire de Cobourg, Guigne Précoce de Cobourg, Noire Hâtive de Cobourg.

Vůbec panuje v názvosloví ve spisech takový zmatek, že nelze zjistiti, co je vlastně správné.

KOBURSKÁ RANÁ – *Koburger Maiherzkirsche*. – *Guigne précoce de Coburg*.